

ชื่อเรื่อง : การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

ชื่อผู้วิจัย : สมพงษ์ พนมชัย

ปีที่วิจัย : ปีการศึกษา 2565 - 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จัดลำดับความต้องการจำเป็น แนวทาง และองค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 2) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 3) ทดลองใช้และศึกษาผลสัมฤทธิ์จากการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี และ 4) ปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี มีผลการวิจัยที่ดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จัดลำดับความต้องการจำเป็น แนวทางและองค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี (Research₁ : R₁) โดยดำเนินการดังนี้ 1.1 การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประชากรของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการดำเนินการบริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) 1.2 การศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ 1.3 การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัย

เทคนิคราชบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ฯ ในขั้นตอนที่ 1.1 และผลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ในขั้นตอนที่ 1.2 มาวิเคราะห์ด้วยตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูลการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี (Development₁: D₁) โดยดำเนินการดังนี้ 2.1 การจัดทำร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการ 4 คน หัวหน้างาน 26 คน หัวหน้าแผนกวิชา 27 คน รวมทั้งสิ้น 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2.2 การตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และใช้แบบสอบถามการตรวจสอบและประเมินคุณภาพด้านความสอดคล้อง (Congruence) ความครบถ้วนสมบูรณ์ (Completeness) และความเป็นไปได้ (Utility) ของร่างรูปแบบ ฯ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความถี่ 2.3 การจัดทำร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยประชุมร่วมกับผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ รองผู้อำนวยการ 4 คน หัวหน้างานสื่อการเรียนการสอน หัวหน้างานศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ และหัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก รวมทั้งสิ้น 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการประชุมเพื่อกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาของร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2.4 การตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดียวกับผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการตรวจสอบและประเมินคุณภาพด้านความสอดคล้อง (Congruence) ความครบถ้วนสมบูรณ์ (Completeness) และความเป็นไปได้ (Utility) ของร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตาม

แนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในประเด็นการประเมินรายข้อ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปหรือมีความสอดคล้อง (Congruence) ความครบถ้วนสมบูรณ์ (Completeness) และความเป็นไปได้ (Utility) ในระดับมากขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และศึกษาผลสัมฤทธิ์จากการใช้ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี (Research₂ : R₂) โดยดำเนินการดังนี้ 3.1 การทดลองใช้และประเมินร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ หลังการทดลองใช้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้กับประชากรของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 297 คน ทดลองใช้ ระยะเวลาจำนวน 3 ภาคเรียน ได้แก่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ถึง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน (ยกเว้นผู้วิจัย) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ (1) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ร่วมกิจกรรมการทดลองใช้ที่มีต่อร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ และ (2) แบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารสถานศึกษาตามร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.2 การศึกษาและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์จากการทดลองใช้ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ มุ่งเน้นการประเมิน ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ ดังนี้ (1) ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564 – 2566 (2) ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ปีการศึกษา 2566 (3) ผลการประเมินสถานศึกษารางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2566 (4) สถิติการปฏิบัติงานทำและผลการประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2564 – 2566 และ (5) ผลรางวัลของผู้เรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564 – 2566 เปรียบเทียบกับเป้าหมายความสำเร็จ ที่วิทยาลัยเทคนิคราชบุรีกำหนด ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้างานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ของการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่วิทยาลัยกำหนด

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี (Development₂ : D₂) โดยดำเนินการดังนี้ 4.1 การปรับปรุงพัฒนาร่างรูปแบบการบริหาร

สถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ ที่เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ ด้วยตนเอง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำผลจากการประเมินและข้อเสนอแนะจากขั้นตอนที่ 3 มาปรับปรุง โครงสร้างองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย เนื้อหา และภาษาที่ใช้ ของร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ (ฉบับนำสู่การปฏิบัติจริง) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสรุปโครงสร้างและเนื้อหาาร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ 4.2 การเผยแพร่รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ ดำเนินการโดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ เผยแพร่แก่สถานศึกษาอาชีวศึกษา ทุกแห่ง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น เผยแพร่โดยใช้สื่อเทคโนโลยีประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ หรือเป็นเอกสาร หรือการประชุมสัมมนาต่าง ๆ เป็นต้นซึ่งการเผยแพร่จะทำให้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model ๓ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้รับการขยายผลและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จัดลำดับความต้องการจำเป็นแนวทางและองค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า

1.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน หัวหน้างาน จำนวน 26 คน หัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 27 คน ครูทำหน้าที่สอนเท่านั้น จำนวน 165 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 45 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 298 คน พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินการบริหารสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.76) พิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศและการประเมินที่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.24) รองลงมาได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.30) และด้านการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากร มีค่าเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.46$, S.D. = 0.83) ตามลำดับ และผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58) พิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายมีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุด อยู่ในระดับ

มากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D. =0.47) รองลงมาได้แก่ ด้านบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, S.D. =0.59) และด้านการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากร มีค่าเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.69) ตามลำดับ และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินการบริหารสถานศึกษาโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและภาคีเครือข่าย ด้านภาวะผู้นำทางการศึกษา ด้านการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากร ด้านผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบริหารสถานศึกษา และด้านระบบข้อมูลสารสนเทศและการประเมินที่มีคุณภาพ ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี มีความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาการดำเนินการบริหารสถานศึกษาในทุกด้าน โดยสามารถจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาตามผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับดังนี้ (1) ด้านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (2) ด้านบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (3) ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและภาคีเครือข่าย (4) ด้านภาวะผู้นำทางการศึกษา (5) ด้านการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากร (6) ด้านผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบริหารสถานศึกษา และ (7) ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศและการประเมินที่มีคุณภาพ

1.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่า การบริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ เช่น วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จะมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการด้านบุคลากรเป็นสำคัญ การบริหารจัดการจึงควรเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นลำดับแรก เพราะการมีส่วนร่วมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ช่วยให้เกิดการกระตุ้นศักยภาพของครู บุคลากรในทุกระดับ นอกจากนี้ ยังเสนอให้มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีความไว้วางใจ บุคลากรมีอิสระในการตัดสินใจ ปฏิบัติงานด้วยตนเองตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ต้องรอการสั่งการจากผู้บังคับบัญชา การเชื่อมโยงความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และการพัฒนาผู้นำแบบเสริมพลังที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิยังให้ความเห็นว่าการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจควรพัฒนาให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อภารกิจหลักของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และการให้การสนับสนุนพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องทั่วถึงจะสามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นมากยิ่งขึ้น ส่วนองค์ประกอบในการบริหารงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ เช่น ควรนำแนวคิดของการสร้างการมีส่วนร่วม การเสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างอิสระ มีความรู้สึกเหมือนเป็นเจ้าของงานนั้น ๆ จนสามารถคิดสร้างสรรค์งานได้ด้วยตนเอง

เป็นต้น มาใช้บูรณาการกับภาระหน้าที่ของตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จะส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า องค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ และองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 เงื่อนไขพื้นฐานของการเสริมพลัง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1.1) ค่านิยมหลักขององค์กร (1.2) กรอบคุณค่าของการบริหารตามเงื่อนไขการเสริมพลัง และ (1.3) การถ่ายทอดค่านิยมหลักและกรอบคุณค่าขององค์กร องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารสถานศึกษาแบบเสริมพลัง ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (2.1) การบริหารภารกิจของสถานศึกษาแบบเสริมพลัง และ (2.2) การติดตาม ตรวจสอบการบริหารสถานศึกษาที่ขับเคลื่อนด้วยการเสริมพลังอย่างเป็นระบบ

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E - RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า

2.1 ผลการจัดทำร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 57 คน พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ มีองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ และองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 เงื่อนไขพื้นฐานของการเสริมพลัง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.1 ค่านิยมหลักขององค์กร 1.2 กรอบคุณค่าของการบริหารสถานศึกษาตามเงื่อนไขการเสริมพลัง และ 1.3 การถ่ายทอดค่านิยมหลักและกรอบคุณค่าขององค์กร องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารสถานศึกษาแบบเสริมพลัง ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.1 การบริหารภารกิจของสถานศึกษาแบบเสริมพลัง และ 2.2 การติดตาม ตรวจสอบการบริหารสถานศึกษาที่ขับเคลื่อนด้วยการเสริมพลังอย่างเป็นระบบ

2.2 การตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 14 คน พบว่า โดยภาพรวมมีผลการประเมินด้านความสอดคล้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.57) รองลงมาได้แก่ ความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.59) และความครบถ้วนสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 1 มีผลการประเมินด้านความครบถ้วนสมบูรณ์และความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.70) รองลงมาได้แก่ ค่าความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักที่ 2 มีผลการประเมินด้านความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.42) รองลงมาได้แก่ ความครบถ้วนสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.52) และความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยรวมน้อยที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

2.3 ผลการจัดทำร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยประชุมร่วมกับรองผู้อำนวยการ 4 คน หัวหน้างานสื่อการเรียนการสอน หัวหน้างานศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ และหัวหน้าแผนกวิชา คอมพิวเตอร์กราฟิก รวมทั้งสิ้น 7 คน พบว่า ร่างคู่มือรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญ ของยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ส่วนที่ 2 แนวคิดการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิด Empowerment ส่วนที่ 3 องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาด้วยแนวคิด Empowerment ส่วนที่ 4 แนวทางการนำคู่มือไปใช้ และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาในอนาคต

2.4 ผลการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม มีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 14 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับขั้นตอนที่ 2.2 พบว่า ร่างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลังโดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.49) รองลงมาได้แก่ ด้านความสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.64) และด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยรวมน้อยที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

3. ผลการทดลองใช้ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า

3.1 ผลการทดลองใช้และประเมินร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี หลังการทดลองใช้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน (ยกเว้นผู้วิจัย) ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย จากประชากรของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า (1) ความคิดเห็นของผู้ร่วมกิจกรรมการทดลองใช้ที่มีต่อร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$,

S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความชัดเจนของโครงสร้างและขั้นตอน มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.49) รองลงมาได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.60) และด้านความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยรวมน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.43) ตามลำดับ และ (2) ผลการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารสถานศึกษาตามร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 1 เงื่อนไขพื้นฐานของการเสริมพลัง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.58) รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารสถานศึกษาแบบเสริมพลัง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58)

3.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์จากการทดลองใช้ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้างานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา พบว่า (1) ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564 - 2566 มีผลการประเมินสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (2) ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ปีการศึกษา 2566 มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด (3) ผลการประเมินสถานศึกษารางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2566 มีผลการประเมินผ่านการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลสถานศึกษารางวัลพระราชทานระดับอาชีวศึกษาขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2566 (4) สถิติการมีงานทำและผลการประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2564 - 2566 ผู้จบการศึกษามีงานทำสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นไปตามเป้าหมาย และสถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมากอย่างต่อเนื่อง และ (5) ผลรางวัลของผู้เรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564 - 2566 ได้รับรางวัลสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับยอดเยี่ยมเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

4 การปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า

4.1 ผลการปรับปรุงพัฒนาร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำผลจากการประเมินและข้อเสนอแนะ จากขั้นตอนที่ 3 มาปรับปรุงแก้ไข และทำการตรวจสอบครั้งสุดท้าย ได้รูปแบบ

การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ฉบับนำสู่การปฏิบัติจริง

4.2 ผลการเผยแพร่รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการเสริมพลัง โดยใช้ E-RATCHABURI Model ฯ โดยการจัดส่งเผยแพร่แก่สถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่ง มีผู้ตอบรับได้นำรูปแบบไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 25 แห่ง เผยแพร่ในเว็บไซต์ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา จำนวน 10 แห่ง

(งานวิจัยนี้มีจำนวน 428 หน้า)

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารสถานศึกษา /การสร้างเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) / ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา